

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ПРОЄКТІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ІНШОМОВНОЇ ДІАЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Сучасна освіта спрямована на формування особистості, здатної до саморозвитку, творчості та ефективної комунікації. Одним із найрезультативніших методів формування іншомовної діалогічної компетентності є метод проєктів. Він забезпечує активну участь учнів у навчальному процесі, сприяє розвитку мовленнєвих умінь, критичного мислення та міжособистісної взаємодії. Метод проєктів допомагає учням практично застосовувати мовні знання в реальних ситуаціях спілкування.

Дослідити ефективність використання методу проєктів у розвитку іншомовної діалогічної компетентності учнів старших класів та визначити його педагогічні переваги у процесі навчання англійської мови.

Метод проєктів є однією з найефективніших форм інтерактивного навчання. Його основою є діяльність учнів, спрямована на створення конкретного продукту, що вимагає дослідження, аналізу, комунікації та творчості. Згідно з О. Пометун та Л. Пирожненко (2004), проєктна технологія формує в учнів ключові компетентності, необхідні для сучасного життя. І. Климова (2017) підкреслює, що проєктна діяльність сприяє розвитку комунікативних умінь, адже учні активно взаємодіють між собою, використовуючи іноземну мову як засіб спілкування.

Під час роботи над проєктами учні навчаються аргументувати власну думку, погоджувати рішення в групі, ставити запитання та відповідати на них, тобто розвивають навички діалогічного мовлення. Як зазначає В. Літлвуд (1981), «комунікативне навчання повинно базуватися на реальних мовленнєвих ситуаціях, що й забезпечує метод проєктів».

Для досягнення найвищого рівня ефективності у процесі формування навичок діалогічної компетентності слід зосередитися на виборі тих типів проєктів, що вимагають активної, взаємодійної комунікації між учасниками. Такі проєкти повинні бути орієнтовані на створення умов для інтенсивного двостороннього обміну думками, ідеями та інформацією, а не обмежуватися лише презентацією монологічного змісту. Завдяки цьому учасники отримують можливість не лише висловлювати свої думки, але й аналізувати, реагувати і будувати конструктивний діалог, що значно сприяє розвитку їхніх комунікативних здібностей.

Рольові та ігрові проєкти спрямовані на розвиток навичок ведення продуктивного діалогу. У рамках таких завдань учні створюють сценарії, які відтворюють соціально важливі комунікативні ситуації. Як приклади можна навести «Інтерв'ю з експертом», де учасники повинні вести глибоку бесіду на задану тему, уникаючи механічного відтворення вивчених фраз, а також «Ситуативний кейс», наприклад, "Вирішення конфлікту на робочому місці" або

"Переговори про купівлю". Такі завдання вимагають від учнів опанування специфічної лексики та комунікативних стратегій для ефективної взаємодії.

Медіапроекти: Створення аудіовізуального контенту є чудовим способом мотивації старшокласників. Приклади таких завдань включають підготовку подкасту-дискусії на актуальні молодіжні теми, запис короткого відео-скетчу у формі діалогу чи організацію стріму-обговорення. У процесі репетицій та запису учні значно активізують діалогічну практику, адже вони активно обговорюють сценарії, виправляють мовленнєві помилки одне одного і при цьому використовують іноземну мову як основний засіб комунікації.

Інформаційно-пошукові проекти: Навіть якщо результатом роботи є суто інформаційний продукт, наприклад, путівник, етапи планування структури, розподілу обов'язків і аналізу отриманих даних (зокрема після проведення опитувань) потребують активного й глибокого внутрішньогрупового обговорення. Проекти мають бути максимально реалістичними та орієнтованими на вирішення актуальних завдань, аби стимулювати справжню необхідність у спілкуванні. Під час проєктної роботи учні беруть участь у справжньому спілкуванні, яке не є штучним відтворенням, а служить для досягнення спільної цілі.

Практична реалізація методу передбачає кілька етапів: підготовчий, дослідницький, практичний та презентаційний. На першому етапі вчитель разом з учнями визначає тему, мету та завдання. На дослідницькому – учні збирають і аналізують інформацію, готують мовний матеріал. На практичному – створюють діалоги, відео, презентації. Завершальним етапом є представлення результатів перед класом, що підсилює мотивацію до навчання та формує впевненість у власних силах.

Учитель при цьому виступає не контролером, а партнером, наставником, який спрямовує діяльність учнів. Як зазначає С. Хайнс (1989), саме роль учителя як фасилітатора створює умови для розвитку автономії учнів і позитивного ставлення до вивчення мови.

Метод проєктів довів свою ефективність у формуванні іншомовної діалогічної компетентності учнів старших класів. Він інтегрує пізнавальну, дослідницьку й комунікативну діяльність, забезпечуючи практичне застосування мовних знань. Реалізація проєктної діяльності сприяє розвитку критичного мислення, уміння співпрацювати та творчої ініціативи учнів, а також формує позитивну мотивацію до вивчення англійської мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Климова І. В. Проєктний метод у формуванні комунікативної компетенції з іноземної мови школярів. – Київ, 2017.
2. Помегун О. І., Пирожненко Л. В. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання. – К.: А.С.К., 2004. – 239 с.
3. Fried-Booth D. Project Work. – Oxford: OUP, 1990.
4. Haines S. Projects for the EFL Classroom. – Oxford: OUP, 1989.
5. Littlewood W. Communicative Language Teaching: An Introduction. – Cambridge University Press, 1981.